

CLAARTJE

KRUIJFF

EEN GOD

DIE IN MIJ

GELOOFT

ten have

Richting en rust
in een wereld
zonder zekerheid

Claartje Kruijff

Een God die in mij gelooft

Richting en rust in een wereld zonder zekerheid

th ten have

Inhoud

Inleiding	9
1 Groter dan mijn hart: leven vanuit overgave	17
2 Somewhere to run to: gezamenlijke tijd en ruimte	40
3 Mijn hoofd laten optillen: geloof vraagt oefening	56
4 Ogen die mij aankijken: geloofwaardig en barmhartig leven	81
5 Dezelfde bron: vreugde en verdriet hangen samen	110
6 Gemeenschap: minder alleen dan we denken en willen	132
7 Uitleiding: open einde van mijn verlangen	153
Dankwoord	173

Voor Frankie en de meisjes

Een ziel heb je zo nu en dan.

We kunnen op haar rekenen
wanneer we nergens zeker van zijn,
maar alles willen weten.

– Wisława Szymborska

Groter dan mijn hart: leven vanuit overgave

Hij is vijfennegentig jaar en vraagt mij op zijn sterfbed om een zegen. Hij had geleerd *ja* te zeggen tegen het leven. Hij was zachter geworden. Deze man had veel meegemaakt – veel moois, zijn lange rijke huwelijk, zijn vier kinderen – maar ook kende hij veel verlies. Jongens van zijn batterij in zijn tijd in Indië, zijn dochter die hij moest overleven. Hij keek mij aan met zijn helderblauwe ogen: ‘Ik heb mijn hele leven vanuit vertrouwen in God geleefd en nu vraag ik me af: zou die God er werkelijk zijn? Ik voel me soms net Mozes.’

Mozes die door God geroepen werd om zijn volk uit de slavernij naar het Beloofde Land te leiden. Mozes wilde eerst de naam van die God weten: ‘Als jij mij naar mijn volk stuurt om hen uit hun lijden te verlossen, wie moet ik dan zeggen dat jij bent?’ Waarop God antwoordde: ‘Ik ben die ik ben, ik zal er zijn.’ Mozes wordt vervolgens op weg gestuurd om te doen wat hem te doen staat: zijn volk uit hun lijden verlichten. Mozes wil weten met wie hij te maken heeft, maar wordt op zichzelf teruggeworpen: hij wordt op weg gestuurd naar zijn eigen leven en opdracht. Maar Mozes wil verderop in het Bijbelboek toch meer weten: ‘Als ik dat moet doen, laat mij dan uw majesteit zien!’ Mozes vraagt aan God: ‘En hoe zie jij er dan

uit?’ Maar Mozes mag God alleen van achteren zien. ‘Want geen mens kan mij zien en in leven blijven.’

Deze man, die zich uit de te strakke jas van een orthodox geloof had ontworsteld, wilde nu blijven vertrouwen op de God in wie hij zijn leven lang had geloofd, juist in zijn laatste dagen.

Het niet weten – ten diepste niet volledig kunnen kennen – dát zorgde ervoor dat deze man zo open en ontvankelijk leefde. Hij ontmoette zijn God, van aangezicht tot aangezicht, in al die verschillende gezichten van mensen aan wie hij gehecht raakte, aan wie hij zich verbond. Bij wie hij zich betrokken voelde en voor wie hij verantwoordelijkheid voelde. Zijn (klein)kinderen vertelden over zijn grote, zorgvuldige aandacht voor mensen. Zijn open geest: hij wilde leren en weten. ‘Hij kende mij écht, wezenlijk, zoals ik ben,’ zeiden zijn kleinkinderen over hem. Ook ontmoette hij zijn God weer in het gezicht van de mevrouw van de thuiszorg die sprak over haar Allah. Voor hem stond haar God dicht bij zijn God. Sterker nog, ten diepste is het voor hem een en dezelfde God. ‘Vertel het ze,’ zei hij, ‘vertel op mijn uitvaart aan mijn kleinkinderen, en daarmee ook aan mijn kinderen, over mijn God.’

Voordat ik wegging, hebben we samen gebeden. Voor die verborgen God die wij aanbidden, gebruikten we woorden uit het Latijn dat hij had geleerd toen hij als jonge jongen werd opgeleid tot priester. *Adoro te devote, latens Deitas*: ik aanbid u, verborgen God. De God waar we naar verlangen, maar die vaak voor ons verborgen blijft.

Ik bad: ‘God van Liefde, latent aanwezig. Misschien wel zo dichtbij dat we over hem, haar, heen leven. Dichterbij dan we durven bevroeden of kunnen weten. Het Hart dat ons hart doet kloppen, de Adem die ons doet ademen.’

‘Ja,’ zei hij, ‘dat is het.’

Toen ik vertrok, heb ik mijn hand op zijn voorhoofd gelegd en

hem gezegend. De nabijheid tussen ons aan zijn sterfbed was groot. Dit is van een andere categorie, zou ik bijna zeggen, van een andere orde. Onzegbaar intiem en ontwapenend. Hij vraagt om een zegen, maar er gebeurt op zo'n moment meer dan wat hij en ik samen uitwisselen. Dit heeft iets met God te maken; wat precies, dat weet ik niet, maar dát het zo is, dat weet ik zeker.

Juist aan het einde van een leven ontstaat er vaak een intiem en wezenlijk contact. Een openheid die we meestal niet aan elkaar laten zien. Wat er dan is, is zo echt dat ik vermoed dat hier een diepere boodschap verscholen ligt. Wanneer je aan de rand van je leven staat, wanneer je alle touwtjes uit handen moet geven, wanneer je weet dat je niet anders kunt dan de controle loslaten – daar en dan kom je de ander nabij – opener, echter en waarachtiger dan ooit tevoren. Daar waar we het leven moeten loslaten kunnen we het leven ten volste omarmen. Ik zie dat letterlijk voor me. Geen armen meer over de borst. Geen pantser meer om het hart. Geen krampachtig vasthouden, maar de handen ontspannen en wijd open.

Too much information

Een vrouw vertelde mij dat haar echtgenoot ziek was. Het was een spannende tijd geweest, ze waren beproefd, haar zenuwen waren tot het uiterste gespannen, vertelde ze. Al dat wachten op onderzoeken en uitslagen en de onzekerheid waar je het mee moet doen. Toen ze wisten wat hij had, konden ze een plan maken. Er stond een operatie gepland en daar leefden ze naartoe. Ter voorbereiding op de operatie had ze een minutieus gedetailleerde voorlichting gekregen over wat de artsen precies tijdens de operatie zouden gaan doen. Welke minutieuze stappen er werden genomen, met welke instrumenten.

De vrouw vertelde dat ze er niet goed naar kon luisteren, ze was

innerlijk afgehaakt. Ze had na weken onzekerheid het gevoel dat ze in goede handen waren en ze wilde zich in dat vertrouwen graag overgeven aan de deskundigheid en zorg van de artsen. Maar al deze informatie zat haar in de weg. 'Ik heb toch geen controle over wat er nog allemaal gebeuren gaat de komende maanden. Deze informatie moet mij helpen maar houdt mij juist tegen,' zei ze. Al dat vaktechnische, meten en weten, daar kwam ze niet voor. Ze zocht houvast door te vertrouwen. Ze wilde niet alles begrijpen en weten. Ze wilde zich toevertrouwen aan de goede zorgen en kennis van de arts. 'Ik had maar een paar vragen eigenlijk: wanneer komt hij uit de operatie, word ik dan gebeld? En kan ik op bezoek komen wanneer ik wil?'

Deze vrouw gaf aan dat haar angst niet minder werd door zo veel mogelijk te weten. 'Controleren kan ik dit niet, voor mij is het genoeg om te weten dat mijn man in handen is van vakkundige mensen die hun uiterste best doen. Daar wil ik op vertrouwen.' Met een teveel aan technische informatie werd haar angst niet verlicht. Eerder versterkt misschien. Ze wilde zich overgeven aan de kunde van anderen en daarop vertrouwen, maar kreeg de kans nauwelijks. Wat haar had moeten helpen, gedetailleerde kennis over allerlei technische aspecten van de operatie, had haar juist belemmerd in haar verlangen om zich over te geven en toe te vertrouwen. Hoe meer je weet, hoe meer er mis kan gaan. Hoe angstiger je kunt worden.

We zoeken vaak nog meer controle en kennis terwijl we diep vanbinnen weten dat we op dit soort momenten afhankelijk en kwetsbaar zijn. Het is de kunst om onderscheid te maken tussen wat je wél in de hand hebt en wat niet. Als we onze behoefte aan controle los kunnen laten, dan pas kunnen we ons overgeven waar nodig. Als we dat wat we niet in de hand hebben, uit handen durven geven, dan kunnen we groeien in ons vertrouwen.

‘CLAARTJE KRUIJFF INSPIREERT EN ZET AAN TOT DENKEN.’ – Fokke Obbema

Wat als we opnieuw zouden kunnen geloven? Welke woorden geven we dan aan de ervaring van betekenis en diepgang? In *Een God die in mij gelooft* biedt Claartje Kruijff vernieuwende perspectieven op geloof, vrij van oude dogma's. Ze verkent thema's als overgave, kwetsbaarheid, gemeenschap en verlangen, en dient als inspiratie voor iedereen: vrije gelovigen, twijfelaars, en zinzoekers. Kruijff nodigt je uit om te ontdekken wat geloven vandaag de dag kan betekenen, en om een dieper begrip van jezelf en de wereld om je heen te vinden.

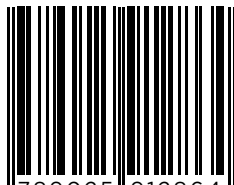
Claartje Kruijff verruilde haar carrière in de Londense City voor de theologie en is nu predikant in de Remonstrantse Geertekerk in Utrecht. In 2018 werd ze uitgeroepen tot Theoloog des Vaderlands. Eerder schreef zij *Leegte achter de dingen* en *Stevig staan in een kwetsbare wereld*.

‘DIT BOEK IS ZO VOELBAAR EN HERKENBAAR DAT HET ONTROERT OF HET SCHAAMROOD JE NAAR DE KAKEN VLIEGT.’

— *Trouw over Stevig staan in een kwetsbare wereld*

th ten have

www.uitgeverijtenhave.nl

9 789025 912864 >